

Динаміка поширеності хронічного алкоголізму в Одеській області під час пандемії COVID-19

Віталій Гончаров	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;
Дмитро Бондаренко	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;
Сергій Дементєв	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;
Олена Варецька	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;
Лариса Потієнко	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;
Юлія Максименко	Державна установа «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України»;

Даний текст є тезами III конгресу з міжнародною участю «Психосоматична медицина ХХІІІ століття: реалії та перспективи». Описане нижче присвячено вивченню динаміки поширеності хронічного алкоголізму в Одеській області під час пандемії COVID-19.

Актуальність

За даними вчених, більшість людей під час пандемії COVID-19 переживають гострий стресовий розлад, багато хто зіткнувся з посттравматичним стресовим розладом. У деяких людей наслідки від пережитого проявляються у вигляді затяжних тривожних розладів, депресивних епізодів, невротичних порушень. Пандемія COVID-19 може впливати на споживання алкоголю – люди через стрес, викликаний пандемією, проблемами, пов'язаними з поверненням до «звичайного» життя і нездатності застосувати стратегії подолання труднощів вживають більше алкоголю.

Мета

Метою нашої роботи було вивчити наявність впливу пандемії COVID-19 на поширеність хронічного алкоголізму (далі – ХА).

Матеріали і методи

В дослідженні використовувались дані статистичної звітності КУ «Одеський обласний інформаційно-аналітичний центр медичної статистики» Одеської обласної ради щодо

захворюваності та поширеності ХА за останні 12 років (2009-2020рр.). Аналіз статистичних даних проводився з урахуванням адміністративного розподілу території Одеської області до реформи децентралізації 2020р. (6 міст та 26 районів). Обробку та аналіз матеріалів проводили за допомогою епідеміологічних, санітарно-статистичних методів.

Результати дослідження

Дослідження показало, що взагалі по Україні за 2009-2020рр., спостерігалось поступове щорічне зниження рівня поширеності ХА. За останні 12 років рівень показника знизився на 12,88% – з 1324,2 на 100 тис.нас. у 2009р. до 1058,4 на 100 тис.нас. у 2020р., зокрема за роки пандемії – на 2,05% (2019р. – на 0,89%; 2020р. – на 1,17%).

По Одеській області спостерігалася схожа ситуація. За 12 років рівень поширеності ХА поступово знизився на 9,82% (з 1405,1 на 100тис.нас. у 2009р. до 1267,1 на 100тис.нас. у 2020р.), зокрема за роки пандемії – на 0,65% (2019р. – на 0,37%; 2020р. – на 0,28%). Однак, слід зазначити більш повільний темп зниження рівня показника по області у порівнянні з рівнем по Україні взагалі. Так, якщо у 2009р. обласний показник перевищував національний на 6,11%, то у 2020р. – вже на одну п'яту.

По сільським районам області з 2009р. по 2020р. рівень поширеності ХА знизився на 4,77% (з 1824,1 на 100тис.нас. у 2009р. до 1737,1 на 100тис.нас. у 2020р.), зокрема за час пандемії – на 0,61% (2019р. – на 0,19%; 2020р. – на 0,42%). Однак, по сільським районам області ситуація із поширеністю ХА не була настільки однозначною (зростання рівня показника було зафіксовано у 2014р. – на 0,20%, 2016-2017рр. – на 1,36%).

Слід зазначити, що окремо по адміністративним територіям поступове щорічне зниження рівня поширеності ХА спостерігалася тільки у містах Южному (12 років – на 17,88%; 2019-2020рр. – на 0,80%) і Теплодарі (12 років – на 59,21%; 2019-2020рр. – на 26,60%), Овідіопольському (12 років – на 11,95%; 2019-2020рр. – на 2,68%) та Окнянському (12 років – на 46,39%; 2019-2020рр. – на 5,66%) районах. По інших адміністративним територіям спостерігались коливання рівня показника впродовж вивчаемого терміну.

По місту Одесі спостерігалось, навпаки, зниження рівня поширеності ХА з 2009р. по 2018р., включно (з 848,7 на 100тис.нас. у 2009р. до 730,4 на 100тис.нас. у 2018р. – на 13,94%). За роки пандемії, навпаки, рівень показника зріс на 0,37 % (2019р. – на 0,07%; 2020р. – на 0,30%). Слід зазначити, що по місту Одесі – найнижчий рівень поширеності ХА в області.

Найвищий рівень поширеності ХА у 2020р. – у Роздільнянському районі (2954,2 на 100тис.нас.). В зазначеному районі зниження рівня поширеності ХА спостерігалось тільки у 2018 (на 10,45%) та 2019 (на 5,46%) роках. За минулі 12 років рівень показника зріс на 17,78%, за час пандемії, навпаки знизився на 4,54%.

У місті Теплодарі, де у 2009р. був найвищий рівень поширеності ХА (2912,1 на 100тис.нас.), за минулі роки рівень показника знизився на 59,21%, зокрема найбільші темпи зниження були зафіксовані під час пандемії – на 26,60% (2019р. – на 14,29%; 2020р. – на 14,36%), і склав у 2020р. 1618,5 на 100тис.нас.

Висновок

Таким чином, за даними нашого дослідження виявлено загальну тенденцію по Україні та Одеській області до зниження рівня поширеності ХА. Однозначного впливу пандемії COVID-19 на ступінь поширеності ХА виявлено не було. Зазначене питання потребує більш глибокого подальшого вивчення.